

ETT NYHETSREV FRÅN SVENSK VENTILATION

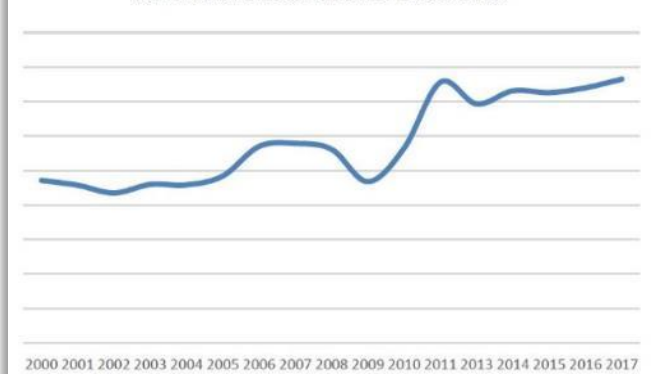

Stadig tillväxt i Sverige och världen

En färsk marknadsrapport om globala trender, möjligheter och teknik för inneklimat lyfter fram att hyresgäster bli alltmer intresserade av hälsosam inomhusmiljö. Rapporten förutspår att marknaden för inneklimat kommer att växa med 8 procent per år fram till 2020. Läs mer om rapporten [Global Indoor Air Quality Market 2016-2020](#).

I Sverige visar Industrifakta en årlig ökning på 2-3 procent för ventilationsinstallationer. Tillväxten drivs främst av kontor och handel, men även ombyggnad av flerbostadshus väntas fortsätta öka. [Läs mer](#) eller [logga in](#) och läs Svensk Ventilations exklusiva halvårsprognos på marknadssidorna.

Ventilationsinstallationer 2000-2017

Renare luft i lågenergihus

Täta lågenergihus med rätt ventilation har lägre halter kemikalier i luften än konventionella hus. Det visar undersökningar på Karlslunds förskola i Örebro. Göran Lunander som är vd på det kommunala bolaget Futurum fastigheter tror att bra ventilation är nyckeln till en bra lärmiljö. [Läs mer](#)

AER – tidning om inneluft

2016 års utgåva av Svensk Ventilations tidning AER betonar vikten av god inomhusluft – inte minst för Sveriges konkurrenskraft. Bra inomhusklimat är ju en förutsättning för att vi ska vara produktiva och kunna ta kloka beslut. AER skickas ut till beslutsfattare i fastighetsbranschen, men delas också ut på mässor och under AI-medalsveckan. [Klicka och läs](#)

Inneklimatscenen väckte intresse

Tack vare alla medlemmar och andra branschkolleger som talade på Inneklimatscenen fick inneklimatet välbehövlig uppmärksamhet under Nordbygg. Mer om Nordbygg på nästa sida.

 Svensk Ventilation
Bransch i samverkan

Tack för visat intresse!

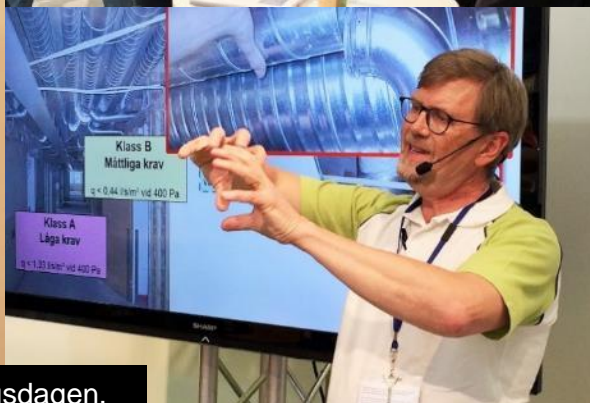

Kanalen

ETT NYHETS BREV FRÅN SVENSK VENTILATION

Svensk Ventilation
Bransch i samverkan

**Nordbygg 2016
Inneklimatscenen**
Nittion talare bidrog med 26 olika föredrag på Inneklimatscenen. Se föredragens powerpointpresentationer på [Svensk Ventilations medlemsidor](#).

Utställande medlemmar minglade efter första utställningsdagen. Vissa i kaxigare kläder än andra...

ETT NYHETSBLAD FRÅN SVENSK VENTILATION

STORA
INNEKLIMATPRISET

Priser till sol och ventilation

Stora Inneklimatpriset gick till Free Energy Sverige AB för värmepumpslösningen Hybrid Solar System (HYSS). Priset togs emot av vd Lars André.

Nordbyggs guldmedalj för bästa produkt nyhet tilldelades Klimatfabriken för fläkten Klimat K7.

Vägledning till ekodesign

Eurovent och EVIA har publicerat en gemensam vägledning till ekodesign- och energimärkningsförfordningarna för ventilation EU 1253/2014 och 1254/2014. Vägledningen utgår ifrån EU-kommissionens FAQ-lista, men är mer detaljerad. Vägledningen är tänkt att uppdateras löpande, och nästa version förväntas komma redan i mitten av 2016. [Läs mer.](#)

Inneklimatkriterier i ny standard

Standardförslaget FprEN 16798-1, *Energy performance of buildings - Part 1: Indoor environmental input parameters for design and assessment of energy performance of buildings addressing indoor air quality, thermal environment, lighting and acoustics*, är snart klart för slutomröstning. Standarden innehåller kriterier för inneklimat, och uppdateringen är beställd av EU-kommissionen för att Europas länder ska ha något att utgå från när man sätter lagkrav om byggnaders energiprestanda (EPBD). Förslaget utgår från fyra miljökvalitetsklasser inomhus, och ger sedan defaultvärden för t ex luftomsättning och termisk komfort.

- IEQ_i: Höga förväntningar
- IEQ_{ii}: Normala förväntningar
- IEQ_{iii}: Måttliga förväntningar
- IEQ_{vi}: Låga förväntningar

Standardiseringsmöte 3 maj

Alla medlemmar är välkomna att delta i Svensk Ventilations standardiseringsarbete, som bedrivs via olika kommittéer inom SIS (Standardiseringen i Sverige). Det mesta arbetet sker via dokument som man skapar och kommenterar på hemmaplan, men en del avrapporteras också på fysiska möten. Nästa halvårsmöte med SIS tekniska kommitté 170 (Luftbehandling) håller vi i Stockholm den 3 maj. Kontakta erik.osterlund@svenskventilation.se för inbjudan eller frågor.

ETT NYHETSBLAD FRÅN SVENSK VENTILATION

Remissvar

Svensk Ventilation är ventilationsbranschens remissinstans och vi har under mars svarat på följande remiss. Läs alla [remissvar på vår webb](#).

- Boverkets förslag till ändring i verkets byggregler, BBR, dnr: 137/2015 och 2508/2015

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Ventilation i Nyköpings residens

Den 26 april bjöd Länsstyrelsen i Södermanland in kommunernas miljö- och hälsoinspektörer. Svensk Ventilation och Funkis förläste om

- Bättre inomhusklimat i skolor och bostäder - är det möjligt?
- Energieffektiv ventilering med hälsa i fokus (Behovsstyrd ventilation)
- Luften ute försämrar vår hälsa – hur och varför måste vi rena luften i våra fastigheter?
- OVK

eBVD-anvisningar på engelska

Nu finns anvisningarna även på engelska för hur man registrerar en digital Byggvarudeklaration enligt det nya digitala formatet eBVD2015 på plats. [Läs mer](#)

Brandbranschdag i Luleå

Svensk Ventilation presenterade boken Praktiska lösningar - Brandskydd under Entreprenörföretagens branschdag om brand i Luleå den 26 april. Andra föredrag handlade bland annat om brandspjäll och ozonrening. Detta var den sista i en rad brandbranschdagar som hållits på drygt tioalet platser över hela Sverige under två år.

Ändrade direktiv från 20 april

Lågspänningsdirektivet (LVD) och EMC-direktivet ändrades den 20 april. Ändringarna gäller huvudsakligen spårbarhet för produkter. Läs mer om ändringarna i [LVD](#), [EMC](#) eller i [Blue Guide 2016](#).

ETT NYHETSREV FRÅN SVENSK VENTILATION

En ny elsäkerhetslag

Regeringen har beslutat att lämna förslag på en ny elsäkerhetslag till riksdagen. Lagförslaget innebär att ansvaret för elinstallationsarbete flyttas från den enskilda elinstallatören till företaget. De nya bestämmelserna i elsäkerhetslagen föreslås träda ikraft den 1 juli 2017.

REGERINGSKANSLIET

Miljardbonus för bostadsbyggande

Regeringen kommer att ge kommuner som bygger bostäder en byggbonus. Bidraget, som är tänkt att stimulera bostadsbyggandet för de kommuner som ansöker och uppfyller villkoren, är på totalt 1,85 miljarder för 2016. Statsbidraget beräknas till 1,8 miljarder för 2017 och därefter 1,3 miljarder årligen. [Läs mer](#)

HÖGSTA DOMSTOLEN
SVERIGES DOMSTOLAR

Hög radonhalt gav sänkt hyra

Enligt Högsta Domstolen är det en brist i lägenhetens skick om radonhalten är högre än riktvärdet på 200 becquerel per kubikmeter. Den aktuella domen handlar om en hyresgäst i Uppsala som fick rätt mot sin hyresvärd och därför ska hyran i det aktuella fallet sänkas med 15 procent. Förmodligen kommer många att försöka ta reda på vilken radonhalt de har i sin lägenhet. Folkhälsomyndigheten uppskattade 2014 att det är ungefär 400 000 bostäder som har förhöjda radongashalter. Höga radongashalter är dock vanligast i villor. [Läs mer](#)

Byggsektorns avfallshantering

I den nationella avfallsplanen hänvisar Naturvårdsverket till Sveriges Byggindustriers [Resurs- och avfallsriktlinjer vid byggande och rivning](#). Riktlinjerna syftar till att förbättra resurshan-

teringen inom bygg- och rivningsbranschen, och innehåller normerande texter för följande moment:

- Materialinventering inför rivning samt upphandling av inventeringen
- Återanvändning, källsortering och avfallshantering samt upphandling av entreprenader vid rivning
- Källsortering och avfallshantering samt upphandling av entreprenader vid byggproduktion

Kanalen

ETT NYHETS BREV FRÅN SVENSK VENTILATION

ARBETSMILJÖ
VERKET

Anvisningar om ozon

Arbetsmiljöverket har kompletterat sin webbsida [Projektera och bygga restaurang](#) med följande om ozoninstallationer i köksventilationen.

Ibland används ozontillförsel i frånluftsåpor för att minska fettbelastningen på fettfilter och kanaler. I dessa fall är det viktigt att ozonaggregatet är förreglat mot frånluftsfläkten. Det bör även vara förreglat mot rensluckor i frånluftskanalen. Efter att ozonaggregatet stängts av ska frånluftsfläkten fortsätta att gå en stund. Det är lämpligt att det finns en ozonsensor i köket som larmar och slår av ozonaggregatet vid för hög ozon-nivå.

Om värmeväxlare används i frånluften ska det vara av en typ som inte kan återföra resterande ozon till lokalerna. Alla aggregat, kanaler och rensluckor ska märkas om de kan innehålla ozon.

Energimyndigheten

Webbutbildning - Energilyftet

I framtiden ska alla nya byggnader vara betydligt mer energieffektiva än idag. Det ställer nya krav på byggbranschens kompetens att bygga energieffektivt. Energimyndigheten satsar därför på att lyfta kompetensen till nästa nivå, bland annat med webbutbildningen Energilyftet. [Läs mer](#)

Workshop om inomhusmiljö

Den 18 maj bjuder IVL Svenska Miljöinstitutet och LINK Arkitektur in till en halvdag om aktuell forskning på området inomhusmiljö. Workshopen tar bland annat upp vad fastighetsägare bör tänka på vid kravställning, och strategier för att identifiera orsaker till och åtgärda inomhusmiljöproblem. Workshopen är gratis. [Länk till anmälan och program](#)

Aktuella konferenser

[Qualicheck](#) ger tips om konferenser och webinarier, ofta om täthet i ventilationssystem och byggnader, men också om kontroll och uppföljning av byggnation/installation.

22-25 maj i Ålborg, Danmark
Clima 2016. REHVA World
Congress

[Läs mer](#)

3-8 juli 2016 i Gent, Belgien
The 14th International Conference of Indoor Air Quality

[Läs mer](#)

Kanalen

ETT NYHETSREV FRÅN SVENSK VENTILATION

Materialbedömningar alltför snäva

Konsultföretaget ÅF har granskat byggbranschens miljöbedömningar, och rapporterar att bedömningsföretagen Sunda Hus, Byggvarubedömningen och Basta ofta har ett alltför snävt fokus. Bedömningarna baseras på materialet och tillverkningen, men bortser från installation, drift, underhåll och återvinning. [Läs mer](#)

Konstinstallation på station

Branschen har länge oroat sig för den magra tillströmningen av yngre medarbetare med ventilationstekniska intressen. Men "aggregatskissen" nedan talar ett tydligt språk. Personalcheferna borde rekrytera nattetid i offentliga miljöer. Kanske hittar Ditt företag nästa stjärnmedarbetare på pendeltågsstationen nedan?

Hjälp till att sprida "Kanalen"

Finns det fler på ditt företag som du anser kan ha nytta och glädje av den information vi sprider via vårt nyhetsbrev? Skriv in namn och e-postadressen längst ner på vår startsida www.svenskventilation.se

ETT NYHETS BREV FRÅN SVENSK VENTILATION

Studentdagen på Nordbygg

Under Nordbyggmässans första dag presenterade Nordbygg och Saco ett späckat program med en mängd föreläsningar. I kongresscentret fanns även en minimässa där utbildningsarrangörer kunde visa upp sig. Ett antal studenter deltog bland annat på Svensk Ventilations föreläsning "En framtidsbransch med fokus på energi och miljö". Läs mer i [Byggvärlden](#) och i [VVS Forum](#).

VVS- och energiingenjör i Luleå

Sök yrkeshögskoleutbildningen "VVS- och energiingenjör" i Luleå. Undervisningen bedrivs i huvudsak med föreläsningar blandat med problemlösning. I teknikkurserna används delar av undervisningstiden till laborativa övningar och inslag. Lektionerna kommer att vara lärarledda från Luleå med sändning av lektioner till respektive lärcentra i Lappland. Lektionerna spelas in och finns för de studerande att öppna och ta del av i efterhand. Vissa av laborationerna kommer att ske på samlingsdagar i Luleå. Utbildningen startar den 3 oktober 2016 (400 yhp). [Läs mer och ansök.](#)

LULEÅ KOMMUN

Yh

Yrkeshögskolan
i Enköping

Styr- och Reglerspecialist

Sök distansutbildningen "Styr- och Reglerspecialist med inriktning på ventilation och VA" på yrkeshögskolan i Enköping. Utbildningen startar den 5 september 2016 (200 yhp på 40 v.) Då utbildningen bedrivs på distans, finns möjligheter för egen fördjupning och förkovran. Samtliga kursansvariga kommer att ha tid att ge individuellt stöd per e-mail eller annan kommunikation.

- Distansutbildningen innehåller 15 fysiska träffar om 2 dagar/träff. Dessa är obligatoriska.
- Kursavsnitt kommer att examineras regelbundet varje vecka för att på så sätt hålla utbildningen aktiv för de studerande.
- Totalt 18 skriftliga delexaminationer samt ett antal alternativa examinationsformer

Sista ansökningsdag är den 15 maj.

[Läs mer och ansök](#)

Kanalen

ETT NYHETSBLAD FRÅN SVENSK VENTILATION

Stockholms Lokalavdelning

Styrelsen 2016

- 🔗 Nicklas Brömster (ordförande), IV Produkt AB
- 🔗 Per Holmqvist, Creovent AB
- 🔗 Magnus Ljunggren, Fläkt Woods AB
- 🔗 Eric Lindqvist, Gösta Schelin AB
- 🔗 Joakim Wall, Imtech Ventilation AB
- 🔗 Mats Ogenborg, Industri AB Ventilator
- 🔗 Johan Blank, Vent projekt AB
- 🔗 Mikael Windefalk, Windefalk Ventilation och Energi AB

Årsmöte om framtiden

Den 21 april samlades ett 40-tal medlemmar ur Svensk Ventilations stockholmsavdelning för att välja ny styrelse och staka ut framtiden. Under några timmar på eftermiddagen fokuserade medlemmarna på idéer till nya ämnen och områden för lunchmöten, kurser och arbetsgrupper/projekt.

Kurser på video

Video och presentationsbilder från 2015 års AB/ABT-kurs (8 tillfällen) och LOU-kursen 22 februari och 14 mars 2016 finns tillgängliga för Svensk Ventilations medlemmar. [Logga in](#) som medlem och titta på Mina sidor, Presentationer. Kurserna och videoklippen är en förmån för medlemsföretag i Svensk Ventilation. **Förbjudet att sprida video och presentation till icke medlemmar!**

Viktorija Edelman från Andersson Gustafsson Advokatbyrå höll även den andra föreläsningen om LOU.

Lunchmöten

- +++ Attrahera icke branschfolk
- Vi berättar om installation för byggare/beställare
- Större fastighetsbolag berättar vad de behöver hjälp med.
- Partikkelkunskap + filterteknik
- Miljöcertifieringar av byggnader
- Nytt i BBR från Boverket
- Marknaden i Norden
- Marknaden S om Danmark
- Styrsystemen (om 5-10 år)
- Logistikföretagen på byggsplatsen
- Åtgärder mot radonproblem
- Nya digitala OVK-protokollet

Syftet med ventilationen Kan det byggas på andra sätt?

- Marknaden i USA/Kanada, Ryssland
- Nya ^{hållbara} ventilationsmetoder
- Anpassning av husen till människor
- Läkare om hälsa & luft
- Debatt: FX vs FTX
- Ekodesign-förordningen om vent.
- Imkanaler: teknikens dagsläge
- Fläktmotorer - olika typer
- Partnering - erfarenhet berättar Service och garantiåtaganden
- Ljudberäkning, ljuddämpare, mätningar
- Hur tänker en bra brandkonsult?
- Kraven 2016 om personalliggare
- Mängdning m h a CAD

Kurser

- Styr- och regler översikt
- Ledarskap - mentorskap skapa goda förebilder
- AB/ABT-praktikfall
- AMA
- BBR relevanta kap. & nyheter
- ABM
- Affärsmanaskap, uppförandekoder, rätt & etikett
- Tillämpad batteri- & sluttteknik
- Hälsa och luft
- Avsteg från AB/ABT - riskanalys
- Affärsjuridik
- Brand. Pärlestrand

Kanalen

ETT NYHETS BREV FRÅN SVENSK VENTILATION

Årsmöte 19 maj

Svensk Ventilations årsmöte är den 19 maj på Carlshälls Gård på Långholmen i Stockholm. [Se filmen.](#)

Anmäl Dig senast 2016-05-06 via [denna länk.](#)

Program

14.00 Kaffe

14.30 Föreningsstämma

Konjunkturrapport för ventilationsbranschen

15.30 Paus

15.45 **Smart ventilation - Internet of Things,**
Jan Risén

Global ventilation - ventilationstrender utanför Sverige,
Mats Sandor

Framtid, omvärld och den digitala revolutionen,
Andreas Ekström

18.30 Fördrink

19.00 Middag

Telefon: 08-668 07 10 • www.carlshallsgard.se

Golftävling den 3 juni med EMTF

Svensk Ventilations årliga golftävling sker 2016 i samarbete med Energi- och Miljötekniska Föreningen. Den gemensamma tävlingen äger rum på Viksjö Golfklubb med kanonstart klockan 09.00. Kanalen återkommer med länk till anmälan.

Lars Toreborg håller vandringspriset i skick fram till den 3 juni. Vem ska förvalta det sedan?

Kanalen

ETT NYHETS BREV FRÅN SVENSK VENTILATION

Svensk Ventilations
medlemmar har
10 % rabatt
på IUC:s kurser

Utbildning och kurser

Steg 1 - Ventilationsmontör

Självstudier + 2016-05-10	IUC Stockholm
Självstudier + 2016-09-20	IUC Stockholm

Steg 2 - Certifierad ventilationsmontör

2016-10-11 - 2016-10-12	IUC, Stockholm
-------------------------	----------------

Steg 3 - Ledande ventilationsmontör

2016-10-25 - 2016-10-27	IUC, Katrineholm
-------------------------	------------------

Installationsbrandskydd

1 dag	Kontakta IUC
-------	--------------

Ventilationsteknik

2016-05-18 - 2016-05-19	IUC Katrineholm
2016-09-20 - 2016-09-21	IUC Katrineholm

Bygglagstiftning OVK + certifieringsprov

2016-09-12 - 2016-09-14	IUC Katrineholm
2016-11-07 - 2016-11-09	IUC Katrineholm

Injustering av luftflöden

2016-05-24 - 2016-05-26	FULLBOKAD
2016-09-06 - 2016-09-08	IUC Katrineholm
2016-11-22 - 2016-11-24	IUC Katrineholm

Mätning av luftflöden

2016-10-04 - 2016-10-05	IUC, Katrineholm
-------------------------	------------------

Styr- och reglerteknik för kyla, värme och ventilation

2 dagar	Kontakta IUC
---------	--------------

Ekonomi i projekt

2016-12-13 - 2016-12-14	IUC, Katrineholm
-------------------------	------------------

Diplomerad projektledare

2016-10-18 - 2017-02-24	IUC, Katrineholm
-------------------------	------------------

Ventilationsmontör på fyra orter

Steg 1 – Ventilationsmontör

Det inledande steget ges på IUC:s alla fyra orter. Teoretisk kurs som går igenom grundläggande moment inom ventilationsteknik. Montören studerar på distans med stöd av sin chef eller en projektledare. Kursen ger kunskaper för att utföra arbete i en utförandeentreprenad. Inför den lärarledda kursdagen ska deltagaren grundligt läsa igenom självstudieparmen som skickas ut två veckor i förväg.

Steg 2 - Certifierad ventilationsmontör

Fortsättning på steg 1. Teoretisk kurs som ska ge kunskaper att utföra arbete i en funktionsentreprenad. Två lärarledda kursdagar.

Steg 3 - Ledande ventilationsmontör

Fortsättning på steg 2. Ger kunskaper för att utföra arbete i en funktionsentreprenad inklusive möten, funktionsprov och besiktning. Tre lärarledda kursdagar.

ETT NYHETSBLAD FRÅN SVENSK VENTILATION

Medlemskalender mars-maj 2016

2016-03-01	Kampanjplanering Eurovent Certification + Ekodesign, webbmöte
2016-03-03	Nya eBVD, seminarium, Stockholm
2016-03-07	Stockholms lokalavdelning, planeringsträff
2016-03-08	Eurovent PG-AHU Taskforce webbmöte
2016-03-09	Styrgrupp Marknad, Stockholm
2016-03-14	Lunchträff 2 om Lagen om offentlig upphandling, Stockholm
2016-03-15	YH Enköping, Ledningsgrupp
2016-03-17	Styrelsemöte, Stockholm
2016-03-21	Nya eBVD, seminarium, Malmö
2016-03-23	Nya eBVD, seminarium, Göteborg
2016-03-24	Remissmöte om energiforskningspropositionen, Stockholm
2016-04-05	Extra föreningsstämma, Stockholm
2016-04-05 -08	Nordbygg, Stockholm
2016-04-07	Nya eBVD, seminarium, Stockholm
2016-04-07	BMI årsstämma, Stockholm
2016-04-11	OVK-samverkansgruppen, telefonmöte
2016-04-14	Styrgrupp Produkter, Stockholm
2016-04-21	Stockholms lokalavdelning, årsmöte
2016-04-26	Roadshow + OVK, Södermanlands län
2016-04-26	Branschdag om brand, Luleå
2016-04-28	Styrgrupp Marknad, Stockholm / webbmöte

2016-04-28	Standardiseringsmöte med SIS TK 110 (Akustik), Stockholm
2016-04-28	Eurovent PG CUR, (luftridåer), Bryssel
2016-04-29	Eurovent PG-FIL, Barcelona
2016-05-03	SIS TK 170 (Luftbehandling), Stockholm
2016-05-10	YH Enköping, Ledningsgrupp
2016-05-19	Styrelsemöte, Stockholm
2016-05-19	Årsmöte, Stockholm